

Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving voor het Wetsvoorstel Kind, draagmoederschap en afstamming

1. Wat is de aanleiding?

Bij brief van 12 juli 2019 (Kamerstukken II 2018/2019, 33 836, nr. 45) heeft het kabinet de Eerste en Tweede Kamer geïnformeerd over het vervolg dat wordt gegeven aan de aanbevelingen van de Staatscommissie herijking ouderschap. Aangekondigd is onder meer dat er een regeling voor draagmoederschap en een register voor afstammingsinformatie zal worden voorbereid. Dit voorstel geeft invulling aan dit voornemen.

2. Wie zijn betrokken?

Kinderen, meer specifiek kinderen geboren uit draagmoederschap, draagmoeders, wensouders, rechters, advocaten, ambtenaren burgerlijke stand, minderjarige ouders.

3. Wat is het probleem?

Zie p. 6 en verder van de Toelichting, par. '2.5 Risico's huidige praktijk van draagmoederschap' waarin wordt toegelicht dat draagmoederschap voor alle betrokkenen risico's met zich brengt, waarvoor het voorstel aanvullende waarborgen biedt.

4. Wat is het doel?

Zie p. 9 en verder van de Toelichting, par. '4 Een wettelijke regeling voor draagmoederschap'. De regeling heeft niet tot doel om draagmoederschap te bevorderen of ontmoedigen, maar om de betrokkenen beter te beschermen. De regeling waarborgt zoveel mogelijk vooraf (vóór de conceptie) dat het traject van draagmoederschap zorgvuldig en transparant verloopt en rechtszekerheid biedt aan alle betrokkenen. Zorgvuldig, doordat voorlichting en counseling dienen te worden gevolgd en doordat de rechter vooraf toetst of aan alle voorwaarden is voldaan. Zekerheid voor het kind over wie zijn of haar ouders zijn, op kennis over de biologische afstamming, over geslachtsnaam en een nationaliteit vanaf de geboorte en op bescherming tegen verkoop. Zekerheid voor de draagmoeder en bescherming en waarborgen tegen oneigenlijke druk. En zekerheid voor de wensouders van een keuze voor verantwoord draagmoederschap in eigen land. De regeling vormt tevens een erkenning van de feitelijke situatie waarin het kind na draagmoederschap opgroeit en van de intentie van de draagmoeder en wensouders.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Afstamming, gezag en kindbescherming zijn van oudsher onderwerpen die niet ter vrije bepaling van partijen zijn, maar veelal worden bepaald door de wet (Boek 1 BW) en de rechter. Een regeling voor afstamming na draagmoederschap vergt daarom overheidsinterventie in de vorm van een wettelijke regeling in Boek 1 BW.

6. Wat is het beste instrument?

Zie onder 5.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De regeling versterkt het recht van kinderen op afstammingsinformatie en van het recht op naam en nationaliteit vanaf de geboorte.

De regeling biedt de draagmoeder bescherming tegen oneigenlijke druk en (meer) zekerheid over de uitkomst van het traject.

De regeling biedt wensouders duidelijkheid omtrent de te volgen procedure en (meer) zekerheid over de uitkomst.

De regeling leidt tot meer beoordelingsruimte voor de rechter, doordat deze niet langer achteraf wordt gevraagd om te oordelen over een reeds geboren kind, maar vooraf over de intentie tot een draagmoederschapstraject.

De regeling biedt meer duidelijkheid over welke vormen van draagmoederschap eenvoudig erkend kunnen worden in Nederland, hetgeen de positie van bijvoorbeeld ambtenaren van de burgerlijke stand verstevigt.

Er worden geen gevolgen verwacht voor bedrijven en milieu.